

DE RE MILITARI

LXIX

От Руслан Трад, Александър Стоянов и Венцислав Божев
БРОЙ 69 | 26 ОКТОМВРИ – 2 НОЕМВРИ 2017

DE RE MILITARI

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

Автори: Руслан Трад, Александър Стоянов, Венцислав Божев

Място на издаване: София, България

Дата на издаване: 2.11.2017

Сайт на авторите:

www.ruslantrad.com, www.historyofwars.net

Сайт на журнала:

www.remilitari.wordpress.com

Facebook страници:

<https://www.facebook.com/hystoryofwars>

<https://www.facebook.com/intidar.blog.and.news>

<https://www.facebook.com/deremilitari>

Контакти:

ruslantrad@gmail.com

klubvoennaistoria@gmail.com

За заявки за изготвяне на детайлни карти: klubvoennaistoria@gmail.com

ISSN 2367-9476

АВТОРИТЕ

РУСЛАН ТРАД

Журналист на свободна практика с фокус върху Близък изток и Северна Африка. Създател на първия български блог за Близък изток, Intidar, както и на организацията Форум за арабска култура. Водил е лекции за политически движения и процеси в Близкия изток в аудитории на Софийски университет, Нов български университет, Червената къща и Дипломатически институт към МВнР. Пътува често в Близкия изток, като публикува репортажи от Ливан, Югоизточна Турция, Тунис, Ирак и Сирия, а през 2014 заснема филм в Иракски Кюрдистан на фронтовите линии с „Ислямска държава“.

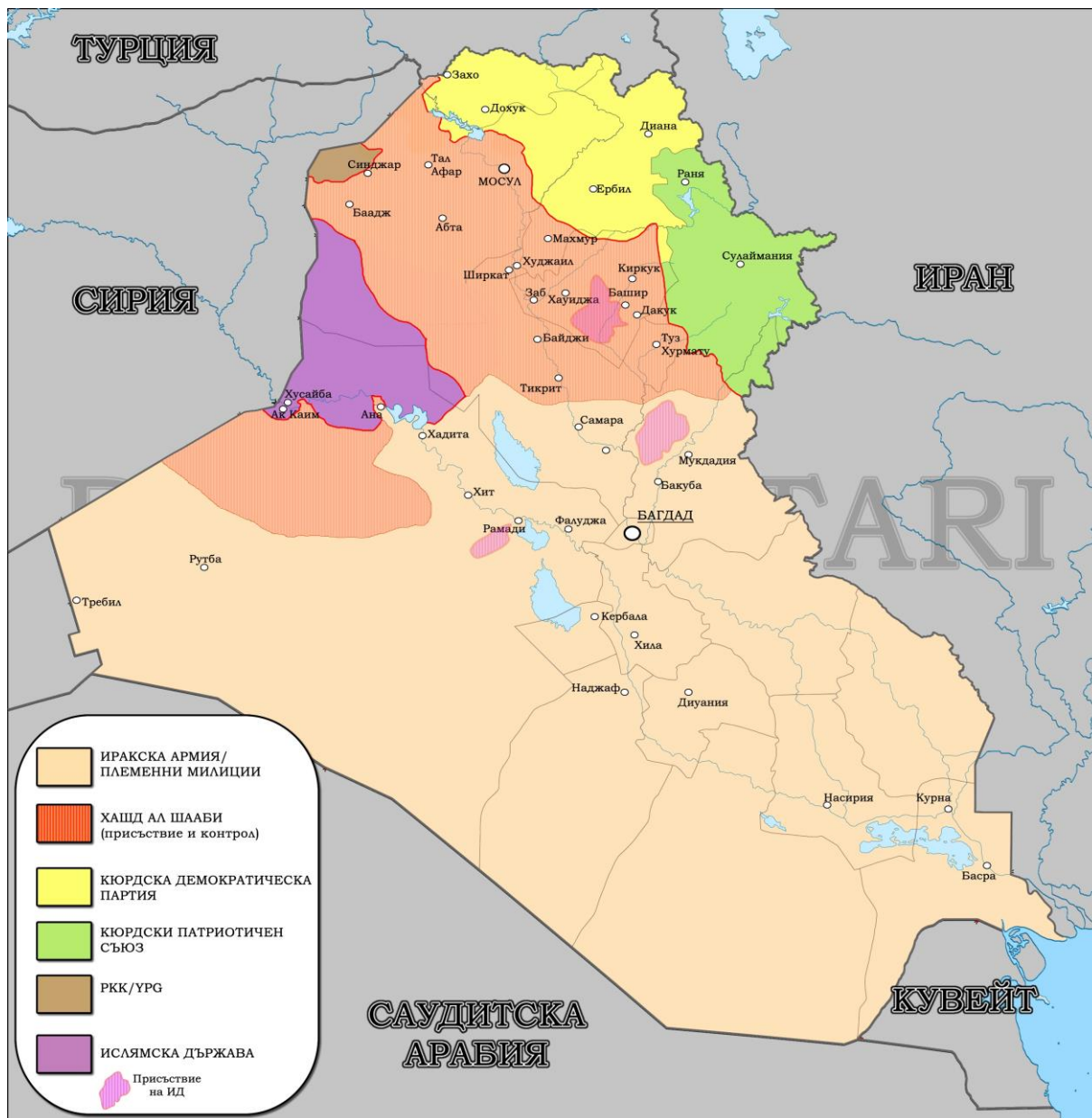
АЛЕКСАНДЪР СТОЯНОВ

Историк и журналист, доктор, а преди това и *magister cum laude* от Лайденския университет в Нидерландия. Отговорен редактор и създател на списание “Военна История” и съосновател на “Клуб Военна История”. Автор на множество публикации, посветени на различни проблеми от военната и политическата история на Европа и Близкия Изток. Автор на единствените подробни карти на български език, проследяващи конфликтите в Сирия, Ирак, Либия, Йемен, Нигерия, Афганистан и Сомалия.

ВЕНЦИСЛАВ БОЖЕВ

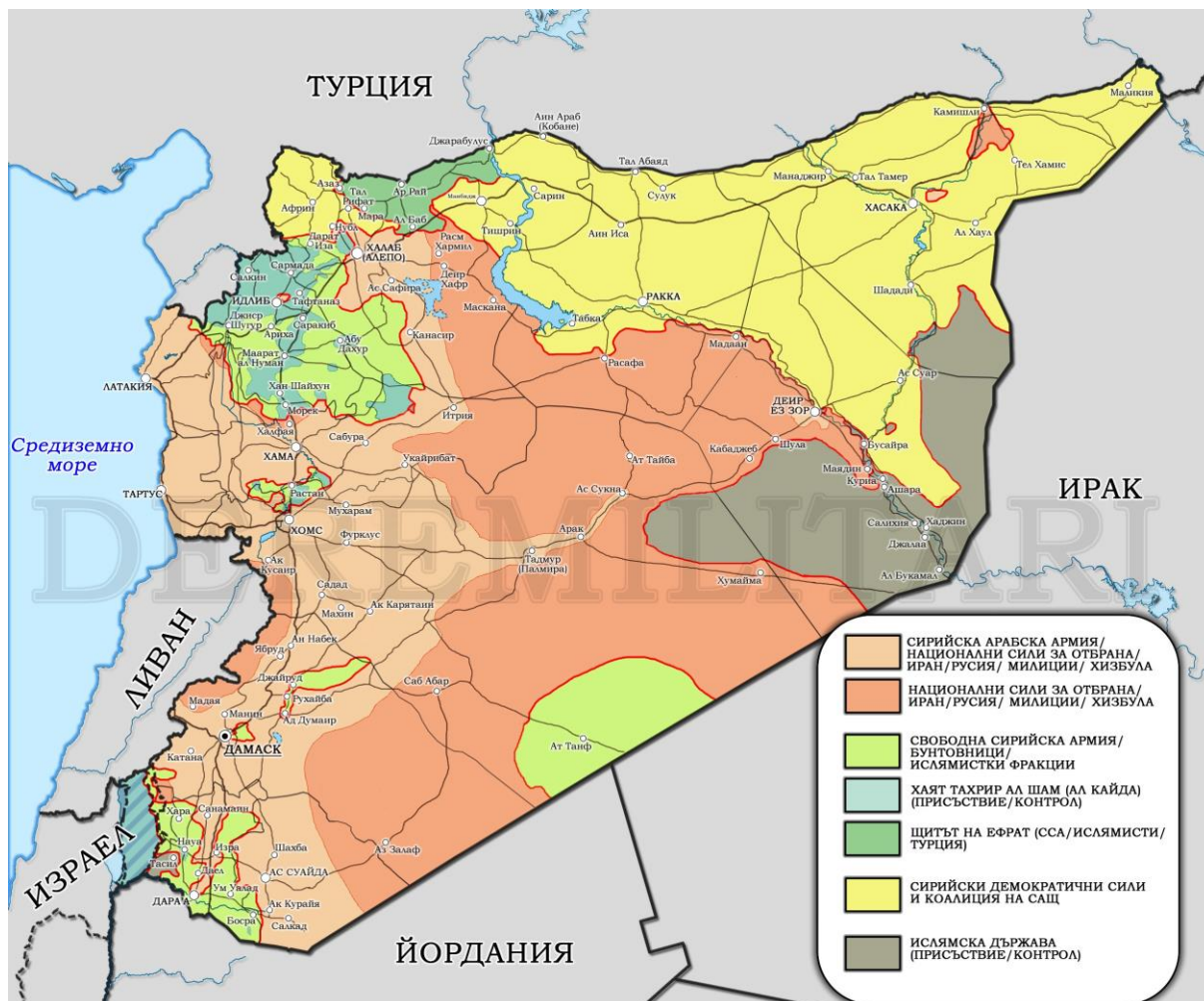
Политолог и експерт в областта на международните отношения с богат опит в анализа на европейските политически процеси, както и на динамиката на отношенията в Близкия изток и постсъветското пространство. Автор на множество материали и академични текстове по въпросната тематика. Участник в международни изследователски проекти и теренни проучвания в Близкия изток.

СИТУАЦИЯТА В ИРАК*

- Картата е актуална към 2 ноември вечерта. На 3 ноември през деня, иракските правителствени сили обявиха, че са навлезли в град Каим, провинция Анбар, който е *de facto* последната крепост на Ислямска държава в Ирак.
- Иракската армия най-вероятно ще продължи офанзивата си около Каим, дори след падането на града. Все още има области в провинциите Салах ад Дин и Дияла, които са под контрола на джихадистите. Особено важно е да се подсигурят граничните села, тъй като ИД разчитат на пътищата през пустинята, преминаващи между Сири и Ирак.

СИТУАЦИЯТА В СИРИЯ*

- Картата е актуална към 2 ноември вечерта. На 3 ноември през деня сирийските правителствени сили обявиха, че са завзели град Дейр ез Зор, изтласквайки силите на Ислямска държава. Все още продължават боевете в района на Дейр ез Зор, където сирийската армия е подкрепена по въздух от Русия.

27 октомври

След като през предишния ден завладяха помпената станция Т 2, частите на Хизбула и афганистанската шиитска милиция Лиуа Фатамиюн продължиха настъплението си на изток през пустинята, достигайки на 40 км. от Ал Букамал.

28 октомври

Проправителствената милиция на “Тигрите” поднови своята офанзива във вътрешността на Дейр ез-Зор. След няколко часа тежки сблъсъци те съумяха да изтласкат ИД от кварталите Ал Омал и Ал Арфи.

29 октомври

След вчерашния успех в Ал Омал и Ал Арфи, проправителствените войски продължиха натиска си, навлизайки в квартал Ал Хамидия. Това е първият достъп до този квартал за последните шест години.

В същото време, на юг от там ИД извърши мощна атака в района на Ал Маядин. Според опозиционни източници, в рамките на 24 часа са загинали 34 души от състава на проправителствени милиции, докато от другата страна ИД са загубили 27 бойци.

30 октомври

Отряди на “Тигрите” достигнаха до зоната около училище Хадиджах в квартал Ал Хамидия, който се явява и най-големият в провинциалната столица. Макар и бавно, настъплението върви уверено към своя край, като с всеки изминал ден джихадистите биват притискани към бреговете на река Ефрат.

1 ноември

Проправителствените сили успяха да завземат кварталите Ал Джубейлейх и Ал Канамат, включително централния парк и болницата Ал Нур.

2 ноември

Проправителствената милиция на “Тигрите”, подкрепена от Четвърта механизирани дивизия и части от Републиканската гвардия и руските ВВС, осъществи успешно финалния щурм за окончателно възвръщане на контрола върху Дейр ез-Зор.

След като през последните няколко седмици те успяха да овладеят около 95 % от провинциалната столица, притискайки джихадистите от ИД в няколко малки квартала по десния бряг на Ефрат, през този ден силите верни на Асад без особени проблеми наложи контрол над Ал

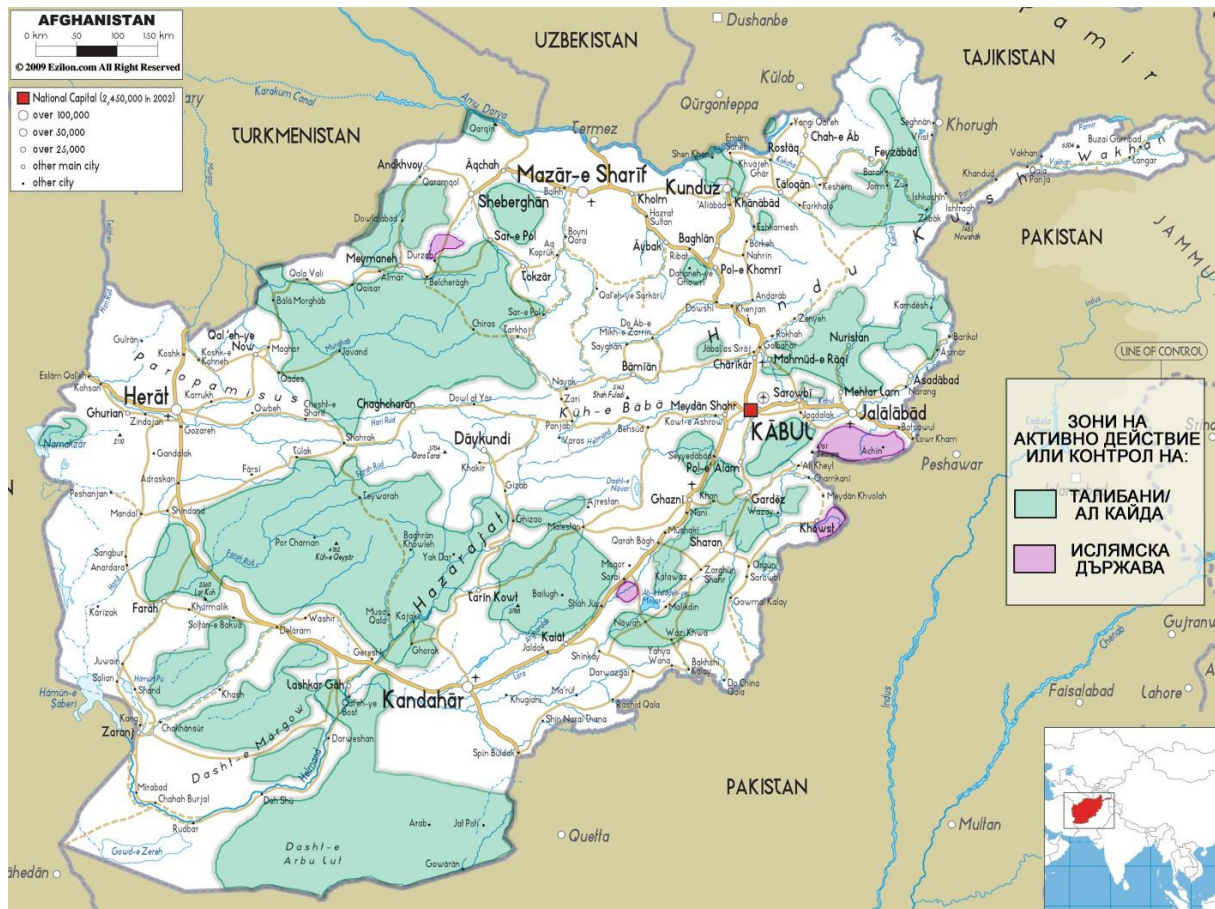
Хамидия, Ал Арди, Ал Хуика и Ал Рашидия. Към момента се водят финални операции за прочистване на последните гнезда на съпротива.

Междувременно, Сирийските демократични сили продължиха своите действия в източната част на провинция Дейр ез-Зор. Те завзеха от ИД няколко селища, намиращи се на източния бряг на р. Ефрат. По този начин те успяха да блокират евентуално правителствено настъпление на юг по източния бряг на Ефрат в района около Ал Бусайрах.

В Централна Сирия, проправителствените сили и Хаят Тахрир ал-Шам успяха да ликвидират териториалното присъствие на ИД на север от магистралата Хомс - Ракка.

В същото време те продължиха сблъсъците и помежду си като частите от проправителствената милиция Щитът на Каламун завзеха редица селища от крилото на Ал Кайда в Сирия.

СИТУАЦИЯТА В АФГАНИСТАН

- Усилията на афганистанското правителство за контрол над територията на страната, се е „влошило“, докато талибаните напредват в няколко области. Това показват последните данни от специалната агенция SIGAR.
- Според докладите, към август 2017 талибаните контролират 13 района и имат силно присъствие в 42 от общо 407 общини. Над 30% от районите в Афганистан са оспорвани.
- Междувременно, в края на октомври Ислямска съюз за джихад, група на Ал Кайда, лоялна на талибаните, публикува кадри от лагер за „специални части“, разположен някъде в Афганистан – най-вероятно в Северен Афганистан, по границата с Пакистан.
- С тези кадри, броят на лагерите на талибаните, за които се знае, става 16.

КАК ИСЛЯМСКА ДЪРЖАВА СЕ ОПИТВА ДА СЕ АДАПТИРА КЪМ НОВАТА ТАКТИЧЕСКА И СТРАТЕГИЧЕСКА ОБСТАНОВКА В СИРИЯ И ИРАК

На 18-ти октомври приключи битката за Ракка – т.нар. „сирийска столица на Ислямска държава“. Мнозина побързаха да обявят победа над ИД, съчетавайки този успех с настъпателните операции на SDF и сирийските про-правителствени милиции в провинция Дейр ез Зор. От една по-обобщена и повърхностна перспектива, изглежда с Ислямска държава е свършено. За съжаление, истината е съвсем различна.

Въпреки понесените значителни загуби в жива сила и удара върху икономическата и териториална структура на джихадистката квази-държава, ИД [продължават да бъдат значителна сила](#) на терен в Сирия и Ирак, а техните звена в Либия, Афганистан, Йемен, Сомалия и Египет непрекъснато разширяват своя капацитет. Хората, които действително разбират какво представлява ИД ясно отчитат, че групировката изживява болезнен, но необходим за оцеляването ѝ еволюционен етап.

Авантюрата с изграждане на териториално владение, съставлявано от институции, административна мрежа, полицейски и данъчни служби, образователни институции, промишленост и действаща армия очевидно се провали. Агресивната реторика и касапската жестокост на ИД им спечели прекомерно широка коалиция от врагове. Причината ИД да оцелее в своята териториална цялост близо 3 години се дължи единствено на липсата на координация в действията на техните опоненти, както и на кадърното стратегическо и тактическо командване на групировката.

Въпреки цялото си майсторство в съвременното военно изкуство, ИД се провалиха. Комбинацията от агресивна въздушна кампания на САЩ и Коалицията, подпомогнати от действията на разнородните военни и паравоенни формирвания на иракчани и кюрди донесе необходимия натиск, който пречупи гръбнака на ИД. В допълнение, операциите на сирийските про-правителствени милиции допълнително ограничиха оперативните възможности на ИД, макар

приноса на Асад и съюзниците му в разгрома на ИД да е несъразмерно по-малък от този на САЩ и техните съюзници. Този факт се дължи на простата причина, че за правителството в Дамаск, подкрепяно от Русия и Иран, сирийската опозиция – бунтовници и ислямисти – остава основният опонент.

Изправени пред този пъстър набор от опоненти, тактиците в ИД трябваше набързо да препрограмират своите полеви схеми за да не рискуват тотален колапс на въоръжените си сили.

Старата система на използване на военни съединения с размера на бригади (1000-2000 души, подкрепени от танкове и мобилни звена съставени от пленени военни и модифицирани цивилни автомобили и камиони) остават в историята. Новото лице на Ислямска държава са съединенията с размер на рота – бойни части от 100-200 души, подкрепени от до 15-20 транспортни средства и залагащи на използването на импровизирани, самоделни коли-бомби за нанасяне на първоначален удар, с който да се пробие защитата на опонентите им.

ТАЗИ ТАКТИКА СТАНА ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ЯСНО ВИДИМА ПО ВРЕМЕ НА ПОСЛЕДНАТА ОФАНЗИВНА ОПЕРАЦИЯ НА ИД СРЕЩУ ХАЯТ ТАХРИР АЛ ШАМ В ПРОВИНЦИЯ ХАМА.

Отряд от около 150 бойци, заедно с двадесетина превозни средства – самоделни коли-бомби, танк, хъмвита и модифицирани пикапи атакуваха изненадващо предните позиции на джихадистите от ХТШ и постигнаха изключително бърз успех – близо 20 селища бяха завзети в рамките на по-малко от 20 часа. Подобна ситуация се разигра и в централна Сирия около Сухна и по на запад около Карятайн, където сходни по размер части на ИД удариха предните позиции на сирийските про-правителствени сили в рамките на офанзивата „Аднани“.

Резултатът бе един и същ на всякъде – светкавичен пробив, ликвидиране на големи части от фронтите вражески сили и пленяване на значителен обем бойна техника, оръжие и пленници. В Карятайн, ИД побързаха да избият над 180 местни войници и бойци от милициите, които бяха хванати неподготвени от офанзивата на ИД.

Последвалото изтласкване на ИД от завзетите позиции бе погрешно изтълкуване като разгромна победа над анемичен, отчаян опит за офанзива на ИД. Истината е, че тези блиц-офанзивни нямат за цел трайно установяване на териториален контрол. ИД приключиха със завоеванията на този етап. Целта на атаките е да се всее паника сред врага, да се унищожат максимално много вражески части и да се изземе оръжие и техника, които все по-трудно ще бъдат достъпни за доставки чрез закупуване на оръжейния пазар.

ПОДОБНА ТАКТИКА СЕ НАБЛЮДАВА И В ИРАК, КЪДЕТО УДАРНИ ГРУПИ С РАЗМЕР НА ВЗВОД ИЛИ ДОРИ ОТДЕЛЕНИЕ, АТАКУВАТ ПОЗИЦИИ НА ИРАКСКАТА АРМИЯ И ХАШД АЛ ШААБИ ПО КЛЮЧОВИЯ ПЪТ САМАРА-ТИКРИТ-БАЙДЖИ-МОСУЛ.

Атаки в малко по-голям мащаб се случват и Анбар, където наскоро ИД демонстрираха своята тактика за инфилтрация на големи населени места. Звено в размер на взвод (около 30 души) прониква с помощта на местни помощници в определеното населено място. Тактическият екип бързо се позиционира на стратегически локации – училища, болници, високи административни сгради, след което се открива огън срещу представители на силите за сигурност. Широко се употребяват снайперисти. За начално прикритие и улесняване на дислоцирането на снайперисти, както и за всяване на паника и объркване, звеното на ИД използва атентатори-самоубийци, за да атакува местното полицейско управление и/или военен чекпойнт/база. След като са нанесли достатъчно щети и са посели семената на ужаса и съмнението в способността на властите сред местните, частите на ИД се изтеглят по подсигурен маршрут, като ариергардния бой се поема от специално подготвени бойци, фокусирани върху воденето на задържащ бой в градска среда. Когато частите, предназначение за изтегляне са по-значителни (както бе в Карятайн), ариергардът на джихадистите остава на позиция и води боеве до последен възможен момент, прикривайки изтеглянето на основните сили.

Тази тактика е колкото продукт на значителния опит, акумулиран по време на войната срещу СССР в Афганистан, толкова и на базата на изучаване на партизанските тактики, използвани във Виетнам, както и по време на ВОВ от СССР.

От друга страна, традицията да се атакуват противниците с мобилни, концентрирани „клинове“ датира от зората на арабското военно дело и е свързано с истинският (т. нар. Праведен) Халифат и дори преди това с прийомите, използвани от бедуините срещу граничните сили на Сасанидската и Византийската империи. В този смисъл, ИД просто следват една вековна традиция на водене на маломощабен офанзивен бой с превъзхождащ противник.